

GAZETA LWOWSKA.

Z Dostatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacyje są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Księstwa Naddunajskie. — Turcyja. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. wyższy sąd krajowy we Lwowie podaje niniejszem do wiadomości powszechnej, że mianowani dekretem c. k. ministerjum sprawiedliwości notaryusze: *Dr. Leon Mochnacki i Wiktor Błażowski*, — pierwszy w obrębie przemyskiego sądu obwodowego z siedzibą w Jarosławiu, a drugi w obrębie samborskiego sądu obwodowego z siedzibą w Drohobyczu — złożyli w tutejszym wyższym sądzie krajowym przepisana przysięgę.

Lwów, 26. października 1859.

Ofiary na utworzenie korpusu ochotników w obwodzie stanisławowskim. (C. d.)

VI. W powiecie Tłumackim złożyli: Gmina Antonówka 8zł., państwo Bratyszów 9zł., gmina Bratyszów 40zł., g. k. dziekan z Bratyszowa 10zł., gmina Bortniki 20zł., państwo Bukówna i Ostrynia 20zł.; gminy: Bukówna 8zł., Budzyn 10zł., państwo Delawa 15zł. 75c., gmina Delawa 18zł. 90c., gr. k. proboszcz w Delawie 3zł. 15c., gmina Dolina 30zł., gr. k. proboszcz w Dolinie 2zł. 10c., gmina Gruszka 60zł., gr. k. proboszcz w Gruszcze 4zł., gmina Horyhlady 20zł., gr. k. proboszcz w Horyhładach 3zł. 15c., państwo Hryniowce 19zł. 56c., gmina Hryniowce 21zł., gr. k. proboszcz w Hryniowcach 2zł., gmina Jezierzany 31zł. 45c., gr. k. proboszcz w Jezierzanach 2zł. 10c., Jan Jaskiewicz w Jackówce 1zł. 5c., państwo Koropiec 69zł. 83c., gmina Koropiec 60zł., gr. k. proboszcz i dziekan w Koropcu 5zł. 25c., gmina Korolówka 16zł., gr. k. proboszcz w Kutyskach 5zł. 10c., gmina Kolińce 15zł., gmina Nadorożne 26zł. 86c., państwo Niżniów 27zł. 43c., chrześc. gmina Niżniów 60zł., żydowska gmina Niżniów 49zł. 33c., rz. k. proboszcz w Niżniowie 2zł. 10c., gr. k. proboszcz w Niżniowie 5zł. 25c., gr. k. proboszcz w Nadorożny 4zł. 20c., gminy: Nowosiółka 8zł., Olesza 90zł., gr. k. proboszcz w Oleszy 4zł. 20c., państwo Okniany 13zł. 89c., gmina Okniany 30zł., gmina Oleszów 20zł., gr. k. proboszcz w Oleszowie 2zł., gmina Ostrynia 40zł., gmina Ostra 30zł., państwo Pałahicze 30zł. 75c., gmina Pałahicze 50zł., państwo Przybyłów 17zł. 63c., gmina Przybyłów 15zł. 75c., państwo Późniki 10zł., gmina Późniki 8zł. 40c., gr. k. proboszcz 4zł. 20c., państwo Tłumacz 136zł. 79c., chrześcijańska gmina Tłumacz 68zł. 57c., żydowska gmina Tłumacz 131zł. 25⁵/₁₀c., gmina Zalesie 8zł., rz. k. proboszcz w Tłumaczu 2zł., gr. k. proboszcz w Tłumaczu 4zł., p. Maurycy Bruk z Tłumacza 2zł. 10c., Leib Geibert z Koropca 1zł. 5c., Elo Breslauer z Ostryni 4zł. 10c. Razem 1438zł. 24⁵/₁₀c.

VII. W powiecie Buczackim: Antoni Bołoz Antoniewicz, właściciel dóbr 100zł.; Jan Ziembowicz, dzierżawca dóbr 50zł.; Henryk Rohmeder, lekarz prywatny 10zł. 50c.; Dawid Mojżesz Friedmann, właściciel dóbr 100zł.; Gedalie Margules, dzierżawca dóbr 50zł.; Rele Kornstein, właścicielka dóbr 80zł., Wiktor Dąbrowski, właściciel dóbr 50zł.; Hyacynt Czechowicz, rz. k. proboszcz w Potoku 5zł. 25c.; Grzegorz Bednarz, gr. k. proboszcz 5zł. 25c.; Henryk Charliński, plenipotent 2zł. 10c.; Dawid Ohanowicz, właściciel dóbr 52zł. 50c.; Alfred Cielecki, właściciel dóbr 78zł. 65c.; Alfred Mysłowski, właściciel dóbr 100zł.; Antoni Danilowicz, gr. k. proboszcz 6zł. 30c.; Mendel Weisselberger, właściciel dóbr 80zł., konwent OO. Bazylianów w Buczaczu 26zł. 25c.; Maciej Andrzejowski, rz. k. proboszcz 26zł. 25c.; Agnieszka Rypczyńska, właścicielka domu 10zł. 50c.; Ignacy Czerkawski, kupiec 10zł. 10c.; Kornel Lewicki, aptekarz 10zł. 50c.; Jakób Inuländer, dr. medycyny 5zł. 25c.; Jan Soustrouchnik, traktiernik 5zł. 25c.; Klemens Lachowicz, gr. k. proboszcz 5zł. 25c.; Antoni Lewicki, poczmistrz 2zł. 10c.; Anna Löwe, małżonka aktora 10zł. 50c.; Jan Kropiwnicki, gr. k. proboszcz 10zł.; Konstanty Horynowicz, gr. k. proboszcz w Zubreu 2zł. 10c.; Marcell Berlicz Stratyński, gr. k. proboszcz 5zł. 25c.; Franciszek Andler, właściciel dóbr 50zł.; Julian Szczepański, właściciel dóbr 25zł.; Buczacka gmina chrześcijańska

110zł.; miejska i przedm. gmina Potok 110zł.; inne chrześcijańskie gminy powiatu 670zł.; żydowska gmina Potok 220zł.; z miejskich składek 14zł. 75c. Razem 2100 zł. austr. wal.

Sprawy krajowe.

(Mianowanie. — Zawieszenie nauk publicznych w uniwersytecie Padewskim.)

Wiedeń, 26. października. Minister sprawiedliwości mianował adjunkta sądowego przy sądzie krajowym w Krakowie, Lucilliana *Krynckiego* tymczasowym sekretarzem rady i oraz substytutem prokuratora państwa przy sądzie rzeczonym.

Obwieszczenie

ministerstwa skarbu względem spłacenia obligacyi pożyczki z roku 1851, długu konwersyjnego, pożyczki waluty bankowej z roku 1852 i pożyczki srebrnej z roku 1854 na rok administracyjny 1859.

Odnosnie do obwieszczenia z 21. stycznia 1859, względem skutecznego na rok 1858 spłacenia obligacyi oznaczonych poniżej gatunków długu, podaje się niniejszem do wiadomości publicznej, że dla wypełnienia zobowiązań przyjętych względem tych gatunków długu, spłacano na rok administracyjny 1859 następujące kwoty obligacyi na rachunek powszechnego funduszu amortyzacyi długów państwa.

1. Z obligacyi długu państwa pożyczki z roku 1851, a mianowicie:	złr.
Z seryi A kapitałową kwotę	922.800
Z seryi B kapitałową kwotę	252.700
razem kapitałową kwotę	1,175.500
2. Z długu państwa, który powstał przez konwersyę procentów, kuponów i wygranych pożyczki loteryjnej, kapitałową kwotę	446.300
3. Z obligacyi długu państwa pożyczki waluty bankowej z roku 1852 kapitałową kwotę	830.000
4. Z obligacyi długu państwa pożyczki srebrnej z roku 1854, kapitałową kwotę	419.608
Razem	2,871.400

Obligacye te zostaną wyjęte z obiegu i po uprzednim obwieszczeniu będą publicznie spalane.

Z doliczeniem obligacyi spłaconych już według dawniejszego obwieszczenia, wyjęte są przeto teraz z obiegu

1. Z pożyczki roku 1851, a mianowicie:	złr.
W obligacyach seryi A	5,943.100
W obligacyach seryi B	1,626.300
Razem	7,569.400
2. Z długu konwersyjnego	2,993.600
3. Z pożyczki waluty bankowej roku 1852	4,980.000
4. Z pożyczki srebrnej z roku 1854	1,812.200
Razem w. monecie konw.	17,355.200

— Na mocy ministerjalnego rozporządzenia z 24. października zostaną prelekyje w uniwersytecie Padwy dla politycznych stosunków we Włoszech na półrocze zimowe 1859—60 zawieszane. Jeżeliby stosunki utworzenia na nowo jeszcze w tym roku naukowym okazały się później możliwe i zamiarowi odpowiednie, tedy wstęp do nich na wszelki sposób będzie ograniczony na należących do c. k. prowincyi lombardo-weneckich.

Należącym do c. k. prowincyi lombardo-weneckich będzie pozwolono podobnie jak w upłynionym roku naukowym przystępować do przynależnych rocznych i semestralnych lub teoretycznych egzaminów ogólnych (Staatsprüfungen) z przedmiotów fakultetów świeckich na zasadzie prywatnie odbywanych studyów.

Należącym do innych krajów koronnych, którzy dotychczas w Padwie przykładali się do studyów fakultetowych i zamysłali oddawać się im dalej w szkolnym roku 1859—60, pozostawi się do woli przenieść się albo do innego uniwersytetu austriackiego, lub podobnego zakładu naukowego, albo najdalej po dzień 20go grudnia 1859 w drodze swego namiestnictwa podać do ministerjum oświecenia prośbę o pozwolenie, ażeby dla dalszego uznania akademycznych studyów swoich mogli być przypuszczeni do przepisanych rocznych, semestralnych lub teoretycznych egzaminów ogólnych na zasadzie prywatnego oddawania się studyom podobnie jak powyżej nadmienieni uczniowie w Padwie albo do jakiej innej komisji egzaminów ogólnych.

Ameryka.

(Doniesienia z Wenezueli.)

Z Wenezueli nadeszły następujące wiadomości o zdobyciu Laguary: Rządowe wojska poparte okrętami wojennymi zdobyły Laguary po nadzwyczaj krwawej walce, przyczem nie tyle palną bronią ile bagnetem torowali sobie drogę. Walka trwała 12 godzin, liczą do 500 ludzi niezdolnych do boju, prócz tego zdobyto dwa holenderskie okręta, które powstańcom dowoziły broń i amunicję, 400 powstańców dostało się w niewolę, ale i rząd utracił jeden okręt, który popłynawszy zanadto blisko do brzegu, osiadł na mieliźnie. Ważnem jest także przyaresztowanie angielskiego konzula w Puerto Cabello; jest oskarżony, że popierał powstanie. Wyjaśnienia w tym względzie wielkiej będą wagi.

Indyanie zwani Sioux są znowu niespokojni. Wychodźców podróżujących z Jowy do Santa Fé napadli po kilkakroć, i z obudwu stron liczono kilku poległych i rannych.

Anglia.

(Brak oficerów. — Doniesienia z Indyi. — Ćwiczenia w marynarce. — Great Eastern.)

Londyn, 23. października. Minister wojny ogłosił błękitną księgę, z której okazuje się, że odkąd kawalerję zaczęto tak często wyprawiać do Indyi i kolonii, zmniejsza się coraz ilość kompetentów a raczej kupców stopni oficerskich. Jeszcze przed kilką laty bardzo poszukiwali synowie majątnych familli patentów oficerskich, a suma 55.000 talarów, którą miał płacić chorąży, nim został podpułkownikiem, bywała często podwojona, gdyż zawsze jeden podkupywał drugiego, ażeby się tylko dostać do pułku. Do 1855 roku nie bywało egzaminu, tylko z nazwiska. Minister wojny zaproponuje teraz w parlamencie zniżyć ustanowioną cenę kupna, ażeby służbę uczynić przystępniejszą także i dla klasy mniej zamężnej.

— Rozbrojenie w Audzie postępuje, i jest prawie ukończone. Dotąd oddano albo zebrano w 12 powiatach: 671 dział, 182.718 karabinów, 555.924 pałaszy, 49.445 dzid i 631.402 sztuk innej broni, w ogóle blisko 1½ miliona sztuk broni. W całym kraju było 1569 warowni (po największej części małe liniane warowne radzów), z tych zburzono dotąd 1327. Liczba buntowniczych Sepojów, którzy się w Audzie poddali Anglikom, wynosi tylko 1090, zaś innych powstańców 5618. Radzę Kupurtali, który podczas wojny w Audzie świadczył pożyteczne usługi, równie jak jego brata, wynagrodził jeneralny namiestnik kilkoma skonfiskowanymi dobrami, upominkami pieniężnymi i wyższymi tytułami, a prócz tego zaasygnował 2½ laków (250.000) rupii do podziału między jego żołnierzy. Moharadzy Kaszmiru, który, jak wiadomo, dawał Anglikom korpus wojska w posiłku i wydawał Sepojów, którzy się schronili do Kaszmiru, przesłał rząd upominki w wartości blisko 1 laku rupii, t. j. cztery arabskie konie, perły i drogie kamienie. Maharadza podziękował uprzejmie, przyłączył jednak prośbę: ażeby Królowa Wiktorya listem i pieczęcią uznała i potwierdziła go wyraźnie władcą Kaszmiru i Dzumy. Lord Canning raportował o tem do Anglii.

Delhi Gazette ostrzega, ażeby niedowierzać Mahometanom, i mniema, że władze zanadto lekce ważą sprzysiężenie odkryte niedawno w Lahorze (Pendzabie). Mahometauńscy fanatycy ogłosili tam: Imam Mehudi (święty czyli prorok), który według bajecznego podania zniknął w wczesnej młodości ukazał się znowu. Między mahometauńską ludnością po największej części Sziiitami obiega przepowiednia: że w 1280 roku Hidzry, t. j. za pięć lat ważne nastąpią zmiany.

— W Chatamie i innych rządowych portach ćwiczą teraz wojska, jak spieszenie wsiadać na okręt i lądować, czego dotąd nigdy nie uczono w Anglii.

— Zdaje się, słusznie utrzymywali, że „Great Eastern“ pomimo zapewnienia dzienników nie odplynie już tego roku do Ameryki; by mógł odplynąć w kilka tygodni, nie ma ani mowy, i dyrektorowie na ostatniem swoim posiedzeniu uchwalili, zwrócić pieniądze podróznym i odesłać okręt do Southamptonu, ażeby go stosownie uzbroić i zaopatrzyć w dokładniejsze maszyny. Jest to może przykre rozczarowanie dla akcyonaryuszów i wszystkich w tem przedsiębiorstwie udział biorących, nikt jednak nie będzie potępiać dyrekeji, że nie zaniedbuje żadnych środków ostrożności.

Francya.

(Mianowanie. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 23. październ. Urzędowy dziennik pisze, że na miejsce jenerała dywizyi hrabiego Schramma, który ustąpił dla nadwątłego zdrowia, mianowany został jenerał dywizyi Jacques Camow członkiem rady orderu legii honorowej, oraz że w paryskim fakultecie prawniczym katedra ogólnego wstępu do nauk prawniczych zastąpioną zostanie katedrą francuskiego prawa feudalnego i zwyczajowego; poruczono ją p. Chambellan dotychczasowemu profesorowi w Toulouzie.

— **Monitor** ogłasza rozmaite dekreta odnoszące się do zabezpieczenia miasta Tours od wezbrania Loiry, do rozszerzenia portu w Cete, co kosztować ma do 2,440.000 fr., i do założenia portowej kotliny w Marsylii, która otrzyma nazwę „Napoleon“, i ma kosztować 15½ miliona franków.

— Dnia 22go b. m. była ministeryalna rada w St. Cloud pod prezydencyą Cesarza, a na której znajdowała się także Cesarzowa. Dwór uda się dnia 26go b. m. z Paryża do Compiegne.

— Okrętowy kapitan baron Clement de la Ronciere Le Nourry mianowany został komendantem stacyi wschodniej na miejsce admirała Clavaud. Teraz znajduje się z księciem Napolconem w podróży.

— **Siecle** donosi o planie p. Adolfa Radiguel względem wybudowania kanału przez całą Francję od uścia Rodanu do Havre de Grace. Połączyć chcą istniejące już kanały i rzeki i założyć kanał w ten sposób, ażeby zabierając wszystkie niezwyčajne masy wody, zapobiegał powodzi i był użytecznym w żegludze okrętów morskich.

— P. Leseps przybył wczoraj (22. października) do Paryża w towarzystwie syna wieckróla egipskiego, Tussum Baszy, który zabawi dai czternaście w jego wili. Dzisiaj udał się p. Leseps z deputacyą rady administracyjnej stowarzyszenia kanału Suez do S. Cloud na posłuchanie Cesarza. Słychać, że deputacya spodziewa się od Cesarza rezolucyi na petycyę upraszającą o dyplomatyczne poparcie Francyi jej przedsiębiorstwa.

Szwajcarya.

(Los żołnierzy z Neapolu przybyłych.)

Berna, 20. października. Wielu z żołnierzy szwajcarskich, co przed kilkoma tygodniami powrócili z Neapolu do ojczyzny, zaciągają się ponownie w służbę neapolitańską. Straciwszy w krótkim czasie wszystko, co występując z szeregów otrzymali gotówką, znajdują się obecnie bez zatrudnienia i wszelkich środków utrzymania, i radzi powracają do dawnego wojskowego zawodu. Pokazuje się najlepiej, że wszelkie ustawy przeciw obcym zaciągom nie pomogą nic w Szwajcaryi, gdzie przebywa tylu ludzi bez wszelkich sposobów do życia. Kiedy w lipcu zeszłego roku toczyły się obrady nad ustawą przeciw obcym zaciągom, a opozycya konserwacyjna wystąpiła z tem zdaniem, nie wierzyło stronnictwo liberalne, dziś przekonywa się dowodnie. Dziennik *Suisse* obwinia władze zwiazkowe i kantonalne, że nie starały się nastęrczyć jakie zatrudnienie powracającym do kraju żołnierzom, a temsamem przyzwoliły na złamanie wymienionej powyżej ustawy.

Włochy.

(Korespondencya z Parmy. — Wiadomości bieżące. — Sprostowanie. — Doniesienie z Rzymu.)

Parmeński korespondent gazety *Times* upewnia, że wszystkie tak szumnie ogłaszane uchwały dyktatora Faryniego nie odniosły żadnego prawie skutku. Nakaz wydania broni pozostał martwym słowem na papierze. Dotychczas nie odebrał rząd więcej jak 40 do 50 zardzewiałych strzelb i kilka szpad nieużytecznych. Wiadomo tymczasem powszechnie, że od zrabowania cytadeli w maju znajduje się około 5000 strzelb i mnóstwo sztyletów w ręku popółstwa. Nie masz w całej Parmie ani jednego ulicznika, któryby jawnie i otwarcie nie nosił przy sobie sztyletu lub noża. Za morderstwo Anvitego uwięziono zaledwie 15 czy 18 osób a i z tych odzyskało już kilku wolność na powrót. Przeciw tym zaś co siedzą w więzieniu nie chce i nie waży się nikt składać świadectwa. Lud śmieje się i szydzi z uchwał dyktatora, a w całym mieście panuje najsmutniejsza demoralizacya.

Ten sam korespondent donosi także, że wojska oddane pod rozkazy jenerała Fauti, nie chcą ulegać zwykłym przepisom karności, i że coraz częściej pojawiają się wypadki nieposłuszeństwa i dezercyi. Spodziewają się też w Parmie jednego pułku toskańskiego, aby z wszelką surowością wystąpić przeciw opornym.

Piemont. W Sabaudyi szerzą się coraz bardziej, jak pisze *Gas. di Milano* zabiegi oderwać się od Piemontu a przyłączyć do Francyi. Do *Gas. di Genova* donoszą z Romanii, że rewolucyonistom zbywa na broni, i dlatego mocno popierają rozpisaną przez Garybaldego subskrypcyę na karabiny.

Modena. Korespondent dziennika *Patrie* z 22. b. m. donosi, że Mantua jest główną kwaterą księcia Modeny, którego wojsko złożone jest powiększej części z Niemców; strzelcy esteńscy noszą dla oszczędności, austriackie z magazynów otrzymane uniformy. *Gas. wiedeł.* dodaje: Nadmieniamy w tej mierze co następuje:

Jego cesarzew. Mość ksiązę Franciszek nie był od 18. czerwca w Mantuy, lecz odwiedzał tylko od czasu do czasu swe wojsko na stacyi. Wojsko to stało zawsze poza obrębem Mantuy, a gdyby korespondent dziennika *Patrie* widział je istotnie, musiałby być doniosić, że między niem w ogóle nie ma więcej jak 3 lub 4 cudzoziemców, a zresztą są sami Włosi.

Co do uniformy strzelców esteńskich, pozostał ten sam uniform od roku 1831, w którym ten korpus utworzono.

Państwo Kościelne. Jego Świątobliwość Papież odjechał dnia 17. b. m. z całym swym dworem do Porto d'Anzio. Dniem wprzód udzielał Ojciec święty licznych audyencyi, a między innymi przyjmował także Jego Exceclencyę posła barona Bach i jenerała hrabę Goyon, komendanta dywizyi francuskiej.

Księstwa Naddunajskie.

(Protest klubu w Bukareszcie.)

Zgromadzenie narodowe w Bukareszcie, rozpędzone zbrojną siłą, zamierzało jak wiadomo wnieść protest przeciw różnym postanowieniom rządu. *Niemiecka gazeta bukar.* podaje teraz dosłowną

treść tej prośby, wymierzonej głównie przeciw ministrowi spraw wewnętrznych panu Krezulesko. Zgromadzenie potępia postępowanie ministra z władzami municypalnemi, i użala się także na zakaz kilku dzienników.

Większa część uwiezionych przy zbiegowisku osób odzyskała wolność napowrót.

Tureya.

(Doniesienia z Konstantynopola.)

Konstantynopol, 15. października. Do *Correspondance Bullier* piszą ztąd, że dnia 7. października uduszono w więzieniu jednego z głównych oskarżonych Bekir Effendego, i że wielu innych przepłaciło życiem współnictwo swe w tym spisku. — Redaktor dziennika *Presse d'Orient* Balisot de Beyne oznajmił swoim abonentom, że prawo własności dziennika jego opiera się na przyzwoleniu (grace) sultańskiem, zaczem nie może mu być odjęte zwyczajnem rozporządzeniem ministeryalnem.

Okazuje się to z doniesień *Journal de Constantinople*, że cały spiszek ukartowany był wprawdzie przez stronnictwo reakcyjne, lecz nie zagrażał bynajmniej chrześcianom w Turcyi. — Ceremonia ślubna sultanki Hanoum, córki zmarłego Feti-Achmet-Baszy z synem Mustafy-Nuri-Baszy, mianowanym niedawno gubernatorem Bagdadu i naczelnym komendantem armii Arabistanu i Iraku, odbyła się 10. października z wielką wystawnością. Flota stojąca między Zeytan i siedmią wieżami wraca do arsenału i ma być rozbrojona. *Journ. de Const.* oświadcza, że unięści kłómaczenie firmanu inwestytury dla księcia Kuzy, gdyż treść jego podana przez dzienniki multańsko-wołoskie nie jest dokładna. — W Konstantynopolu spodziewają się liniowego okrętu o śrubie, dwóch korwet i czterech łodzi kanonierskich, które zbudowano w Anglii dla rządu tureckiego. Fregata parowa „Euryalus“, którą płynie książę Alfred, odbiła ze Smyrny 6. października. Książę nie zwiedzi Konstantynopola, lecz uda się do Aten. Jego królewicz. Mość porozdawał różne upominki dygnitarzom w Smyraie (między innemi otrzymał Kiaja Bej tabakierę grającą), a natomiast otrzymał od gubernatora dwa piękne futra i kilka sztuk broni wschodniej. — Pod Casianos niedaleko Ineboli u wybrzeży azyatyckich zatonał okręt najęty przez rząd rosyjski dla przewiezienia 470 wychodźców czerkaskich z Kerczu do Konstantynopola. Z liczby emigrantów ocalono 267 i przywieziono do Konstantynopola rosyjskim okrętem pocztowym. Kapitan z trzema majtkami dostał się szczęśliwie na pokład austriackiego brygu „Padre“. — Z Rhodos donoszą z 6. października o przybyciu dwóch okrętów angielskich „William France“ i „Elba“ z Malty z drutem telegraficznym, który pociągnięty być ma do Scio.

Afryka.

(Robotnicy przy kanale Suez odwołani.)

Telegrafiją z Alexandryi pod dniem 19. października, że konsulowie europejscy otrzymali najnowsze postanowienie wice-króla w sprawie kanału sueskiego, a na podstawie tego postanowienia polecili wszystkim swym ziomkom, zatrudnionym przy tem obrzymim przedsięwzięciu, by do 1. listopada opuścili Egipt. Jak się zdaje przyjęła Porta na siebie wszelką odpowiedzialność za ten krok przewidywany.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 25. października. Sądzą tu powszechnie, że Hiszpania przyzwoli na prośbę Maroku jeszcze dalszy termin ośmiu-dniowy.

Londyn, 26. października. *Daily News* utrzymuje, że Hiszpania rozpoczyna niesłusznie wojnę z Marokiem. Zamierzonym zdobyczem terytoryalnem, któreby Hiszpanii a właściwie Francji nadały przewagę na morzu śródziemnem, musi opierać się Anglia z wielką ostrożnością a w razie potrzeby nawet czynnie.

Medyolan, 22. października. Podesta odjechał z asesorem do Turynu, jak słychać, dla odradzania rządowi zbytcej centralizacji.

Turyń, 26go października. Minister Dabormida powrócił z Paryża. Tutejsze dzienniki wspominają o miejscowych zaburzeniach w Sycylii.

Neapol, 22go października. Uzupełnianie armii nieustaje; Król lustruje sam wojsko i twierdze; cztery fregat krąży u wybrzeża dla zapobiegania napadom. Król wyprawiał świetną ucztę na cześć pełnomocnika francuskiego.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. października.

Hotel Langa: PP. Roesgen Karol, c. k. jenerał-major, z Karyntyi. — Br. Schleysnig Teod.; c. k. pułkownik, z Rzeszowa. — Michalski Edw., c. k. porucznik i Olext Alf., c. k. podporucznik, z Rzeszowa.

Hotel angielski: Studziński Felix, dr. medycyny, z Tarnopola. — Kukucz Onuf., adwokat, z Cieszyna.

Hotel krakowski: Kirchmayer Jan, z Bukaczowiec. — Wysocki Kazim., z Irehorowa.

Pod koleją żelazną: Malkowski Włodz., c. k. podporuc., z Nahorzec. Zajazd podolski 509¹/₂: Chłopiński Adam, z Gnily.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. października.

PP. Beth Eug., do Niżniowa. — Begg Adelsberg Adolf, c. k. major, do Pesztu. — Fiala Em., c. k. kapitan, do Kołomyi. — Soroczyński Roman, c. k. kapitan, do Sambora. — Vatterliet Herman, c. k. kapitan, do Tarnopola. —

Wanko Hugo, c. k. kapitan, do Czerniowiec. — Kozłowski Zygm., do Rozubowic. — Ritter Włodz., do Uherzec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.22	+ 7.9°	93.2	południowy sł.	pochmurno
2. god. po poł.	324.96	+ 12.2°	81.9	połud.-zach.	"
10 god. wiecz.	324.64	+ 10.8°	88.5	południowy	"

REKLA M.

Dziś na scenie niemieckiej na dochód panny J. Wellen: „Ein gebildeter Hausknecht“, komedia ze śpiewami w 1 akcie; „Der Wiener Poldl.“ — intermezzo; i „Die schöne Müllerin zu Marly“, komedia w 2 aktach.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

Dnia 31. października: Sprzedaż realności nr. 654 w Kópczyńcach i realności nr. 695 w Tarnopolu.

Dnia 31. listopada: Sprzedaż koni w Radowcach. — Sprzedaż realności nr. 91 w Jarosławiu.

Dnia 4. listopada: Wyzdierżawienie podatku konsumpcyjnego w Grzymalowie w Tarnopolu.

Dnia 7. listopada: Sprzedaż realności nr. 440¹/₂ we Lwowie.

Dnia 10. listopada: Wyzdierżawienie propinacji za pomocą ofert w Radowcach. — Sprzedaż realności nr. 334¹/₂ we Lwowie. — Sprzedaż sumy 500 dukatów ciężących na dobrach Łowczu we Lwowie. — Wyzdierżawienie folwarku w Turzygniej w Dolinie. — Wyzdierżawienie trafiki tytoniowej w Czerniowcach. — Sprzedaż koni do pociągu w Przemyślu.

Dnia 11. listopada: Sprzedaż dóbr Dydytacje w Przemyślu. — Sprzedaż połowy realności nr. 34 w Przemyślu

Kurs lwowski.

	gotówka		towarem	
	zł.	cent.	zł.	cent.
Dnia 28. października				
3. kat holenderski wal. austr.	5	81	5	89
Dukat cesarski	5	89	5	94
Półimperyal zł. rosyjski	10	4	10	19
Rubel srebrny rosyjski	1	91	1	95
Talar pruski	1	87	1	92
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } bez	82	8	82	38
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } kup nów	70	92	71	58
5% Pożyczka narodowa	74	78	75	75

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	Dnia 28. października.	
	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po wal. austr.	—	—
" przedał " " 100 po	82	50
" dawał " " 100	82	—
" żądał " " 100	—	—
Wartość kupena od 100 złr.	1	36 ¹ / ₂

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 28. października

A. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 75.30. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 70.30; po 4¹/₂% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. po 3% za 100 zł. —; po 2¹/₂% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —. — Losowane obligacje dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4¹/₂% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2¹/₂% za 100 zł. —; po 2¹/₄% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1³/₄% za 100 zł. —. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4¹/₂% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. —. **B. Krajów koronnych.** Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Banatu Temeskiego, Kroasyi i Sławonii —; Galicyi —; Bukowiny —; Siedmiogrodu —; innych krajów koronnych —; z klauzulą losowania w roku 1869 —. —. Lombardoweneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

Z. Akcyje. Banku narodowego sztuka 887 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 196.60; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wseh. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —; Lloyd w Tryeście po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

5. Kurs wekslowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 107. —. Berlin za 100 talarów —. Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —. Genua za 100 lirów piemonckich —. Hamburg za 100 marko banko —. Lipsk za 100 talarów —. Liwurna za 100 lirów toskańskich —. Londyn za 10 fantów szterl. 124.70. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. —. Praga za 100 zł. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

6. Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.95, dukaty ces. pełnej wagi. —, korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 26. października

Bilans publiczny.

A. Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	67.25	67.50
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	76.—	75.10
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—	—
Metaliki po 5% za 100 zł.	70.70	70.90
dtto. „ 4 1/2% za 100 zł.	63.50	64.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	320.—	325.—
„ 1839 „ 100 „	115.50	116.50
„ 1854 „ 100 „	109.50	109.75
Renty Como po 42 lir. austr.	15.50	16.—

B. Krajów koronnych

	pien.	towar.
Niższej Austrii	90.—	91.—
Węgier	72.—	72.75
Banatu Temeskiego, Krowacy i Slawonii	70.50	71.—
Galicji	71.50	72.25
Bukowiny	68.50	68.75
Siedmiogrodu	68.50	69.—
innych krajów koronnych	82.—	91.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—	—

Akeye.

Banku narodowego sztuka	885.—	887.—
Instituto kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr.	178.80	199.—

	pien.	towar.
Niższo-austr. towarzystwa eskomt po 500 zł. mon. konw.	547.—	549.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1820 —	1822
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	264.—	264.50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	168.50	169
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komuni- kacyjnej po 200 zł. m. k.	132.50	133
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	121.—	122 —
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	417.—	419.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	240.—	245.—

Listy zastawne.

Banku naro- dowego w mon. kon.	Giełnie po 5% za 100 zł.	98.50	99.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	92.50	93.50
	przeznaczone do loso- wania po 100 zł.	87.50	88.—
	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	100.—	—
Banku naro- dowego w wal. austr.	przeznaczone do loso- wan. po 5% za 100 zł.	84.—	84.25

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	95.75	96.—
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102.50	103 —
Esterhazego 40 zł. m. k.	79.—	80 —
Salma 40 „ „	39.75	40.25
Palfiego 40 „ „	35.25	35.75
Clarego 40 „ „	35.50	36.—
St. Genois 40 „ „	35.50	36.—
Windischgrätza 20 „ „	25.25	25.75
Waldsteina 20 „ „	25.50	26.—
Keglevicha 10 „ „	14.25	14.75

Na 3 miesiące.

	pien.	listy
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	105.75	106.—
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.- niemieckiej waluty	106.—	106.25
Hamburg za 100 marko banko 2 3/4%	93.—	93.50
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	124.—	124.25
Paryż, za 100 franków 3%	49.10	49.20

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze 5 zł.	91 cen.	5 zł. 92 cen.
Korona	16 „ 95 „	16 „ 98 „
Napoleonor	9 „ 87 „	9 „ 90 „
Rosyjski imperyal	10 „ 15 „	10 „ 17 „

KRONIKA.

(Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego ogłasza następujące sprawozdanie o żniwiarce ix. Stefana Podlaszeckiego.)

I.

Szanowny komitecie!

Podpisani członkowie komisji wyznaczonej do osądzenia żniwiarki Jmci xiędza Podlaszeckiego zjechali się dnia dzisiejszego dla zrobienia próby. Xiądz Podlaszecki przedstawił dwie żniwiarki, z których jedna tylko rznie i użęte zboże opiera o ścianę zboża stojącego na pniu, druga zaś użęte zboże składa na stolnicy za przyrządem tnącym przymocowanej.

Obiedwie żniwiarki wprowadza w ruch siła ludzka. Dwóch ludzi, z których jeden ciągnie, a drugi kieruje, posuwają maszynę bez zbytecznego natężenia idąc szybkim krokiem. Przy tej, która użęte zboże o ścianę opiera, potrzeba czeladzi troje do zbierania użętego zboża. Przy drugiej potrzeba tylko jednego czeladnika do zbierania użętego zboża ze stolnicy. Obiedwie mogą być zastosowane do siły końskiej.

Podług osiągniętych na próbie rezultatów można przypuścić, że taka maszyna do wyżęcia jednego niższo-austryackiego morga w równym położeniu potrzebuje 5 godzin, 11 minut.

Jakość roboty jest zadowalniająca. Żniwiarka rznie nader równo, zostawia ścierń niską, nie śmieci, kłosów nie wymłaca, nie mierzwi i nie łamie użętego zboża.

Co do budowy maszyny, pomysł jej jest zupełnie nowy, w niczem z innych już znanych nienaśladowany, a wielce obiecujący, mianowicie przyrząd do odbierania użętego zboża jest nader dowiecipnie obmyślany.

Z tem wszystkiem w wykonaniu tych exemplarzy, które komisji przedstawione zostały, pokazały się jeszcze pewne niedokładności, które zdaje się, że z łatwością usunięte być mogą. Komisja przeto tymczasem wstrzymuje się od stanowczego orzeczenia o wartości tego wynalazku a ma nadzieję, że to jeszcze przed końcem tegorocznych żniw uczynić będzie mogła.

Krasieczyn, 23. lipca 1859.

(podpisano) Narcyz Puchalski m. p. Smarzewski m. p.

A. Sapięha m. p.

II.

Szanowny komitecie!

Z odniesieniem do pisma swego z 23. lipca b. r. podpisani donoszą, że 4. b. m. odbyła się w Krasieczynie druga i ostatnia próba żniwiarki Jmci xiędza Podlaszeckiego.

Wynalazca przedstawił exemplarz nowo zbudowany i do siły jednego konia zastosowany. Już krótki przeciąg czasu, jakiego wymagało wystawienie tej żniwiarki, przy pomocy zwyczajnego stelmacha i kowala, świadczy o jej pojedynczej budowie. Nawet w dniach poprzedzających główną próbę, ta żniwiarka była już czynną, gdy jednak pasowanie niektórych części i usuwanie drobnych niedokładności przerywało robotę, a przy rzeczy nawet przez wynalazcę jeszcze wszechstronnie niewypróbowanej i przy małej wprawie rzemieślników do zbudowania maszyny użytych, inaczej to być nie mogło; przeto komisja dopiero 4. sierpnia tę nową jednokonną żniwiarkę mogła przyjąć na stanowczą próbę, używając jej przez cały dzień.

Żniwiarka nam przedstawiona nie miała narządu do odkładania użętego zboża w garści i opierała takowe o ścianę zboża stojącego na pniu. Potrzeba więc było do obsłużenia maszyny i konia, 1 parobka, który maszynę i konia prowadził i 4 czeladzi do zbierania i odkładania użętego zboża, przyczem połowę odłożonych garści ta sama czeladź związała, do związania drugiej połowy musiano dodać czeladzi. Dokładność wykonanej roboty nie pozostawia nic do życzenia.

Ścierń jest niższa i równiejsza niż za sierpem. Zboże odkłada się nader porządnie, ani słoma ani kłosa nie podpadają najmniejszemu uszkodzeniu. W brózdach tylko, gdzie zboże jest mniej dorodne i słoma krótsza, maszyna

nie żęła tak czysto jak na zagonie. Ogółem komisja uznała, że pod względem dokładności roboty żniwiarka nie ustępuje sierpowi, a przewyższa go pod tym względem, że tnie niżej. Co do ilości wykonanej roboty, należy tę okoliczność uwzględnić, że i koń i ludzie nie byli do tej pracy wprawni. Komisja uważała, że rezultat całodzienniej roboty byłby nierównie okazalszy, gdyby robota od rana szła tak rażno, jak ku wieczorowi, gdy już niejakej wprawy nabrano.

Próba odbyła się na łanie pszenicy sianej siewnikiem na bloniu. Trawy w niej nie było, ale miejscami zawadzał powój, który wprawdzie pochodu żniwiarki nie łamował, ale zbieranie zboża ze ściany utrudniał. Pszenica była stojąca, wysoka i gęsta, wydała grubej więzi kóp 19, snopów 40 z morga.

Przestanków w skutek jakowych niedokładności maszyny wcale nie było. Odliczywszy przestanki przy gospodarzkiej robocie zwyczajnej dla wypoczynku konia i czeladzi, żniwiarka była czynną przez 10 godzin, i w tym przeciągu czasu wyjęła przestrzeń 2500 sążni kwadratowych, a związano kóp 16 snopów 40 grubej więzi.

Żniwiarka cięła tylko w jednym kierunku, to jest podłuż skiby, i za każdym przejściem próżno do między wracała. Zdaje się, że urządzenie jej w taki sposób, żeby cięła idąc tam i na powrót, nie przedstawiałoby nieprzewyższonych trudności, a w takim razie rezultat przy dedaniu dwójga lub trojga czeladzi, mógłby urosć w dwójnasób. Koń chodzi tak lekko, że opór nawet dwa razy powiększony mógłby z największą przewyższoną łatwością. Nawiększy stosunek rezultatu do użytej siły roboczej okazałby się, gdyby zastosowano do tej konnej żniwiarki narząd do składania garści, jaki komisja już na pierwszej próbie przy ręcznej żniwiarce z zadowoleniem oglądała.

Jeżeli te dwie poprawki przystosowane zostaną, to jest: narząd do cięcia idąc tam i na powrót, oraz narząd do odkładania garści; natenczas, oprócz jednego parobka, potrzeba będzie tylko jednego pomocnika, a przestrzeń przez 10 godzin użęta, może zająć trzy morgi.

Zważywszy osiągnięty już rezultat, komisja jest tego zdania, że wynalazca dostatecznie zadanie swoje rozwiązał; komisja uprasza przeto o nadanie mu medalu Towarzystwa naszego, na który przez dokonanie tak trudnego a tak pożytecznego dzieła zasłużył. Ze stanowiska zaś praktycznego komisja każdemu gospodarzowi tę żniwiarkę zaleca.

Wynalazca przedewszystkiem zamierza starać się o c. k. przywilej, w jaki sposób później z wynalazku swego korzystać będzie, o tem podobno sam jeszcze ostatecznie nie postanowił.

Opisanie żniwiarki komisja nie przedstawia, gdyż wynalazca o najściślejszą pod tym względem tajemnicę uprasza. Adres jego jest: Jmci xiądz Stefan Podlaszecki w Jablonicy — poczta Dynów.

Krasieczyn, dnia 5. sierpnia 1859.

(podpisano) A. Sapięha m. p. Smarzewski m. p.

Narcyz Puchalski m. p.

Dodatek tygodniowy Nr. 43.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- 1) Pismienictwo w Galicji. Do pismienictwa w Galicji z ostatniego dziesiątka lat, zapisy bibliograficzne. Rok 1849—1859. Litery B. (Ciąg dalszy).
- 2) Obrót handlu krajowego w sierpniu 1858. Przywóz i wywóz towarów do kraju i za granicę.
- 3) Obrót handlu krajowego z Prusami i Gdańskiem w r. 1858.
- 4) Dokumenta Wróblieckie. IV. Wróbliek R. 1684. Król Jan III., pozwala Janowi Tappiakowi prawo na wybraniectwo mu służące przelać na synów swoich Jędrzeja i Jana.